

TAX. ΤΕΛΟΣ ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ

ΔΙΚΟΡΦΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Διημερήσια εφημερίδα του Συλλόγου Δικορφιωτών Ζαγορίου

ΤΕΥΧΟΣ 16 - ΦΛΕΒΑΡΗΣ - ΜΑΡΤΗΣ 1987

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Δημήτρης Παπαγιαν νόπουλος - Κισσάβου 11 - 121 37 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΔΩΡΕΑ

Κι όμως! Υπάρχουν ακόμα τέτοιοι άνθρωποι! Όσο κι αν σας φαίνεται παράξενο και περίεργο, υπάρχουν ακόμα άνθρωποι που συνεχίζουν την Ζαγορίσια παράδοση και ακολουθώντας το δρόμο που χάραξαν οι πρόγονοί μας, οι μεγάλοι ευεργέτες των χωριών μας, κρατάνε άσβεστη μέσα μας τη φλόγα της ελπίδας. Της ελπίδας ότι δεν χάθηκε ακόμα ο Ζαγορίσιος πολιτισμός και το Ζαγορίσιο φιλότιμο.

Και ο λόγος για την αξιότιμη χωριανή μας, την κ. Αφροδίτη Βόλγα. Η οποία κάνοντας μια γενναία χειρονομία, δώρησε το πατρικό της σπίτι, που βρίσκεται στο μεσοχώρι του χωριού μας, στην κοινότητα. Η ενέργεια αυτή της σεβαστής χωριανής μας, ομολογουμένως μας άφησε κατάπληκτους και άφωνους. Δεν είναι δα και συνηθισμένο φαινόμενο, ειδικά στην σημερινή συμφερόντο λογική εποχή μας, την γεμάτη λιτότητα και εγωκεντρισμό, να δωρίζει κάποιος το σπίτι του, και μάλιστα παλιό αρχοντικό. Έτσι η κ. Αφροδίτη Βόλγα, μαζί με την κ. Ρήνα Κοντογιάννη και τον αείμνηστο Ιωάννη Σακελλαρίου, στάθηκαν καστέλλοντες αρωγοί στους δύσκολους καιρούς που περνάει το χωριό μας και μας υπενθυμίζουν ότι το Ζαγορίσιο φιλότιμο και πατριωτισμός δεν έχουν χαθεί με τα χρόνια, αλλά βρίσκονται μέσα μας και είναι από τις σπάνιες αρχές που από κούνια σε κούνια μας μεταβίβαζε απόφεις η Ζαγορίσια μάνα.

Η κ. Αφροδίτη έπραξε όπως της υπογόρευσε η συνείδησή της, αλλά και η απραγματοποίητη επιθυμία του γιού της, του αειμνήστου και πρόωρα χαμένου Νικολάου Βόλγα, επιθυμία που ήταν ακριβώς αυτή η δωρεά. Και δώρησε το σπίτι

τι στην κοινότητα, σε μνήμη των γονέων της, του συζύγου της και του γιού της Νικολάου.

Εδώ όμως δεν πρέπει να μην μνημονεύσουμε και τον χωριανό μας, κ. Γιάννη Στάθη, ο οποίος με τις παραινέσεις του, τις υποδείξεις του και τις συμβουλές του προς την κ. Αφροδίτη, συνετέλεσε στα μέγιστα για την πραγματοποίηση αυτής της δωρεάς.

Και είναι χαρακτηριστικό ότι η κοινότητα πλέον απέκτησε ένα δικό της ακίνητο στο χωριό, μια και όσο παράξενο κι αν φαίνεται, δεν είχε μέχρι τώρα διόικητο κτίσμα! Και το τωρινό γραφείο της ανήκει στην εκκλησία!

Και λίγα λόγια για το ιστορικό της δωρεάς. Οι βολιδοσκοπήσεις προς την κ. Αφροδίτη έγιναν πριν μερικούς μήνες από τον κ. Γιάννη Στάθη, κι αυτή ανταποκρίθηκε αμέσως. Έτσι τον προηγούμενο μήνα βρέθηκαν στην Αθήνα ο αντιπρόεδρος της κοινότητας κ. Νίκος Τσίνης και ο αντιπρόεδρος του συλλόγου κ. Γιώργος Τσίνης, πραγματοποιώντας επίσκεψη στην κ. Βόλγα, μαζί με τον κ. Στάθη και τον υπογράφοντα, για την επισημοποίηση της δωρεάς. Η κ. Αφροδίτη μ' έντονα τα σημάδια του πόνου για τον πρόωπο χαμό του γιού της μας επεφύλαξε απλή αλλά

θερμή υποδοχή, που μας έκανε να νοιώσουμε ότι πήγαμε επίσκεψη σε κάποιο γνωστό σπίτι του χωριού μας. Μας έκανε εντύπωση η απλότητά της, αλλά και η αρχοντιά, τόσο του σπιτιού, όσο και της ίδιας, δείγματα του καθαρά Ζαγορίσιου χαρακτήρα της. Και φεύγοντας, ανέβαινε συνείδηση στα χείλη μας η ερώτηση: «Υπάρχουν ακόμα τέτοιοι άνθρωποι;».

Και τώρα η σειρά της κοινότητας. Δεν θέλουμε να κάνουμε υποδείξεις, αλλά την επισήμανση ότι το κοινοτικό συμβούλιο θα πρέπει να σκεφθεί με πολλή προσοχή για την αξιοποίηση αυτού του σπιτιού, καλύπτοντας ίσως ορισμένες ανάγκες, όπως βιβλιοθήκη, αίθουσα για γιατρό, ξενώνα κ.ά.

Θα περιμένουμε.

Δ. Π.

ΑΠ ΤΗΝ ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ

Για τον Πολιτιστικό Σύνδεσμο Ζαγοριέων και την Ένωση Ζαγοριέων Αθηνών

Πρόθεσή μας με τα παρακάτω γραφόμενα, δεν είναι να κάνουμε αντιπολίτευση στους φορείς αυτούς, ούτε στείρα κριτική, αλλά να διατυπώσουμε τις απόψεις μας, και να κριτικάρουμε, καλοπροαίρετα πάντοτε, ορισμένα γεγονότα, έστω και σε σκληρή γλώσσα.

Έπεσε στα χέρια του υπογράφοντος, ορισμένες φωτοτυπίες που στάλθηκαν από το σύνδεσμο στις κοινότητες και συλλόγους, για τις διάφορες ενέργειες που έγιναν για τη λύση προβλημάτων. Ο Σύνδεσμος όμως εκπροσωπεί πρώτα απ' όλα τα μέλη του, τους Ζαγορίσιους που ζουν στα Γιάννινα. Δεν θάπρεπε να ενημερώσει πρώτα απ' όλα αυτά τα μέλη;

Οποσδήποτε θετική ή προσπάθεια ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Συνδέσμου, όμως πρώτα απ' όλα πιστεύουμε ότι προηγούνται τα μέλη του.

Επίσης, με την ίδια λογική που ενημερώνονται οι κοινό-

τητες και οι σύλλογοι, δεν θάπρεπε να ενημερώνονται και οι διάφορες εφημεριδούλες των χωριών που τις κυκλοφορούν;

Τα «Δικορφιώτικα Νέα» μπορεί να είναι όργανο του συλλόγου μας, αλλά εκδίδονται στην Αθήνα. Η συντακτική επιτροπή του «Παλιού των Μηλιωτάδων», πιστεύω ότι δεν θάναυ αναγκαστικά και Δ.Σ. του συλλόγου. Τα «Βοδουσώτικα», δεν ανήκουν καν στο σύλλογο του χωριού τους, παρά εκδίδονται από επώνυμους ανθρώπους άξιους οποσδήποτε συγχαρητηρίων. Στο κάτω κάτω, ο σύλλογος Δικορφιωτών για παράδειγμα, μπορεί να ενημερώσει τα 150 μέλη του, αλλά τα «Δικορφιώτικα Νέα» μπορούν να ενημερώσουν 600-700 Δικορφιώτες που δεν είναι αναγκαστικά μέλη του συλλόγου, και Μανασσιώτες και Στολιδίτες που ούτε σύλλογο έχουν, ούτε επαφές με τις κοινότητές τους.

(ΣΤΝΕΧΕΑ στη σελ. 3)

Η ΠΙΤΤΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Με ζωντανές ακόμα τις ει-
κόνας της περσικής μας εκ-
δήλωσης - γιορτής για το κό-
ψιμο της πίττας στο χωριό,
που έφερε μεγάλη νοσταλγία
και ευχαρίστηση σ' όλους
τους χωριανούς, συνεχίσαμε
κι φέτος, καθιερώνοντας το
σαν έθιμο πλέον, το κόψιμο
της πίττας στο χωριό. Απ' την
αρχή του χρόνου, φανερή ή-
ταν η επιθυμία μας να πάμε
στο χωριό και να ζήσουμε τις
ίδιες όμορφες στιγμές, όπως
και πέρυσι, μέσα σε μια ατμό-
σφαιρα οικγενειακή, Δικορ-
φιώτικη, γεμάτη από ευχές,
γλέντι και ξεγνοιασιά.

Τελικά μετά από αρκετές
αναστολές, εξ αιτίας του και-
ρού, πραγματοποιήσαμε στο
τέλος του Γενάρη τον σκοπό
μας. Συγκεντρώνονται όλοι σχε-
δόν μπήκαμε σ' ένα λεωφο-
ρείο της γραμμής για να να φο-
ρέσει στο χωριό μας, που φτά-
νοντας μας υποδέχθηκε ό-
χι όμορφο και χιονισμένο ό-
πως πέρυσι, αλλά με αρκετό
κρύο και βροχή. Ίσως να θύ-
μισε για την αργοπορία μας
στην πραγματοποίηση της ε-
πίσκεψής μας για χάρη του.

Πρώτο μέλημά μας ήταν να
επισκεφθούμε ο καθένας το
κλειδωμένο και παγωμένο α-
πό το χειμώνα σπίτι του, να
δει από κοντά το φιλόδοξο
του χειμώνα και να λάβει τ'
απαραίτητα μέτρα και φροντί-
δες.

Μισή ώρα μετά τον ερχομό
μας στο χωριό, ανάμεσα από
μυξήλη και βροχή, ένα ανε-
πανόλητο μαζί με νοσταλγία
θέαμα αντίκρισαν τα μάτια
όλων μας, φέρνοντας στο νου
και στην σκέψη αξεθώριαστες
απ' το χρόνο και τον καιρό
αληθινές περασμένες εποχές.
Ήταν πραγματικά απίστευτο
κι ονειρεμένο σκηνικό αυτό
που βλέπαμε. Χριστουγεννιά-
τικες τσιγανίες στην πλάκα!

Όλα σχεδόν τα σπίτια του
χωριού μας καλωσορίζουνε
βάλεγα τα ξενητεμένα λόγω
των καιρών απεντικά τους.
Τραγοί κοπνοί ξεπρόβαλαν α-
πό τα αναμμένα τζάκια κι ε-
νομένοι όλοι μαζί σ' ένα σπά-
νιο από ομορφιά σφιχταγκά-
λιασμα, σπλώθηκαν σιγά-
σιγά σ' όλη την Δικορφιώτικη
ατμόσφαιρα, προσφέροντας
μια αγκαλιάση στη ψυχή μας
και μια κρυφή ελπίδα για το
μέλλον. Να μη σβήσει ποτέ το
χωριό μας!

Μαζεμένοι όλοι κατά το με-
σημέρι στα γραφεία του συλ-
λόγου μας - στο ιστορικό και

γεμάτο χαρές και κίερεςχο-
λεϊό μας - μάς καλωσόρισαν
με φανερή λαχτάρα κι αγώ-
νισία οι λίγοι, οι μετρημένοι στα
δάχτυλα των χεριών μας χω-
ριανοί, ταγμένοι στο φύλαγ-
μά, 4 στη μοίρα τους, των ε-
ρήμων πια χωριών μας. Ση-
μεία των καιρών βλέπετε. Με
ικανοποίηση στα γερασμένα
απ' το χρόνο και την τυραννία
πρόσώπα τους ότι δεν τους
εξάσασε και ότι τηρήσαμε
την υπόσχεσή μας να γιορτά-
ζουμε μαζί όλοι στο χωριό,
κόθοντας την πίττα μας, και
συγκρίνοντας τα ποτήρια
μας για την υγεία και προκο-
πή όλων ανεξαιρέτως των χω-
ριανών μας.

Το Δ.Σ. του συλλόγου, με
μεράκι και προθυμία, με ξε-
στά λόγια κι ευχές που άγγι-
ζαν πραγματικά την καρδιά,
μας έφερε σιγά-σιγά, αφού
πρώτα γευτήκαμε τα πατρο-
παράδοτα, γεμάτα από ζαγο-
ρισιά νοστιμιά και τέχνη φα-
γητά μας, στον γλυκό κόσμο
του κεφιού και της χαράς. Ξα-
ναζωνάναμε πάνω στην πέτρα
πρώτα γευτήκαμε τα πατρο-
παράδοτα, γεμάτα από ζαγο-
ρισιά νοστιμιά και τέχνη φα-
γητά μας, στον γλυκό κόσμο
του κεφιού και της χαράς. Ξα-
ναζωνάναμε πάνω στην πέτρα
πρώτα γευτήκαμε τα πατρο-
παράδοτα, γεμάτα από ζαγο-
ρισιά νοστιμιά και τέχνη φα-
γητά μας, στον γλυκό κόσμο
του κεφιού και της χαράς. Ξα-
ναζωνάναμε πάνω στην πέτρα

Πο θραδάκι μας θρήκε ό-
λους μαζί αγκαλιασμένους
και φανερά συγκινημένους να
παίρνουμε τον δρόμο του γυ-
ρισμού τραγουδώντας χωρίς
χαρτασισμό και με μεράκι:
«αχ μαρέ σεβντά... αχ κα-
ράσεβντά...» και
«έλα να πάμε στα θαρκά να
μάσουμε κεράσια».

ΚΩΣΤΑΣ ΔΟΥΚΑΣ

Εισφορές στην εφημερίδα

10.000 δρχ.

Εξωραϊστικός Σύλλογος
Δικορφιωτών.

5.000 δρχ.

Φανός Κώστας

1.000 δρχ.

Σακελλαρίου Φίλιππος

Πούρλης Φρίεος

Βαρτζώκας Κώστας

500 δρχ.

Λεϊκού Αλίκη

Ξεκινώντας τις δραστηριό-
τητές της η επιτροπή Αθηνών
στις 25 Γενάρη έκοψε την πίτ-
τα των Αθηναίων χωριανών
μας. Από την αρχή φάνηκε η
προσπάθεια της επιτροπής Α-
θηνών, ν' «αγκαλιάσει» όχι
μόνο του Δικορφιώτες - μέλη
του συλλόγου, αλλά όλους
τους Δικορφιώτες, και μη μέ-
λη, που ζουν στο λεκανοπέδιο
Αττικής. Έτσι προσκλήθηκαν
για την κοπή της πίττας, γύρω
σπας εκατό οικογένειες. Η όλη
τελετή έγινε στο σωματείο αρ-
τεργατών, που μας παρεχώ-
ρησε την αίθουσα του, κι αυ-
τό χάρις στις ενέργειες του κ.
Σπύρου Βλάχου.

Αυστοχώς όμως ο καιρός
που τόπαιζε κι αυτός Δικορ-
φιώτικα, χιόνιζε, εμπόδιζε
πολλούς χωριανούς μας να
παρευρεθούν σ' αυτή τη σεμνή
τελετή. Έτσι προκαθορι-
σμένη μέρα και ώρα, θρέθη-
καν στην τελετή της πίττας
καμιά πενήντα άτομα, που
αφήγησαν το κρύο και το
χιόνι, κι έδωσαν το παρόν για
την εκδήλωση, για την πίττα
του χωριού. Η εκδήλωση θέ-
βαια ήταν μια σεμνή τελετή
και δεν διεκδικούσε δάφνες
για την πρωτοτυπία της ή το
πρόγραμμα της, αλλά ήταν φα-
νερή η ικανοποίηση στα πρό-
σώπα όλων των χωριανών, και
η συγκίνησή τους γι' αυτή τη
μικρή μάζωξη, που θύμιζε όλ-
λες εποχές! Και ήταν συγκι-
νητικό να βλέπεις ανθρώπους
να σμιλούν μαζί μετά από α-
ράντα (!!!) χρόνια! Κι αυτό
οπωδήποτε ήταν η μεγάλη
συμβολή της εκδήλωσης αυτής
για τον χωριανό μας και το
χωριό μας. Να ξαναζωντανέ-
ψει η φλόγα του χωριού μέσα
τους.

Την εκδήλωση προλόγισαν
ο κ. Βαγγέλης Μητσόπουλος
και η κ. Πόπη Φανού. Στην
εκδήλωση παρευρέθηκε από
τα Γιάννινα το μέλος του Δ.Σ.
Δ.Π.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Μετά από ενέργειες του Πολιτιστικού
Συνδέσμου Ζαγορισίων και με απόφαση
του Υπ. Γεωργίας, οι ιδιοκτήτες δασο-
τεμαχίων μπορούν να υλοτομήσουν τα
δασοτεμαχία τους. Για το 1987 υλοτο-
μείται η 18Γ συστάδα (οξυά) στη θέση
«Μεγαλώνια - Γυμνά». Οι ενδιαφερόμε-
νοι μπορούν να ζητήσουν πληροφορίες
από τη Δασική Υπηρεσία Γιαννίνων κι
από τον Πολιτιστικό Σύνδεσμο.

του συλλόγου μας δ. Γεωργία
Παπαγιαννοπούλου, που, α-
φού μετέφερε τους χαιρετι-
σμούς όλου του Δ.Σ., έκανε
και μια σύντομη ενημέρωση
για τα πεπραγμένα του διοικ.
Συμβουλίου.

Ζωήρη επιθυμία για ενημέ-
ρωση εξέφρασαν οι χωριανοί
μας όλοι για τις εξελίξεις με-
τά τις κοινοτικές εκλογές, και
τις διαθέσεις του νέου κοινο-
τικού συμβουλίου. Με χειρο-
κροτήματα υποδέχτηκαν την
ανακοίνωση ότι το κοινοτικό
συμβούλιο θα ενημερώνει τα-
κτικά μέσα απ' την εφημερίδα
μας τους χωριανούς για τα
έργα που θα γίνονται. Τέλος
δεν πρέπει να μην αναφέρουμε
και την πρόταση που έγινε α-
πό τον κ. Θανάση Αργύρη,
για τη διοργάνωση γιορτής
στην Αθήνα στις 25 Μάρτ
Αη - Γιαννιού.

Και για την ιστορία, το νό-
μισμα της πίττας, πέτυχε η
μικρή Πέπη Φανού. Ελπίζουμε
του χρόνου να συνεχιστεί αυ-
τή η σεμνή εκδήλωση, και με
ποιο πολύ κόσμο!

Δ.Π.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ ΠΑΠΑ-ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΣΙΑΠΙΛΗΣ

Πέθανε στις 3.2.87 στην Α-
θήνα και κηδεύτηκε στο χω-
ριό του Διπόταμο, ο γνωστός
σε όλους παπα - Στέφανος.
Βαθιά λύπη προκάλεσε η αγ-
γελία του θανάτου του στα
χωριά Διπόταμο - Ανθρακί-
της - Καλωτά - Μανασσή ό-
που διετέλεσε για πολλά χρό-
νια εφημέριος, αλλά και σε
άλλα χωριά του Ζαγορίου
γιατί τον ήξεραν όλοι.

Η προσφορά του σαν αν-
θρωπος αλλά και σαν ιερέας
ήταν μεγάλη. Υποβάλλονταν
σε μεγάλες θυσίες για να εξ-
υπηρετήσει τα χωριά και ειδι-
κά τους χειμερινούς μήνες αν-
τιμετωπίζοντας άσχημες και-
ρικές συνθήκες (χιόνια - πο-
τάμια χωρίς γεφύρια) καθ' ό-
τι πήγαινε με τα πόδια από
το ένα χωριό στο άλλο.

Αυτός όμως πιστός στα κα-
θήκοντα που είχε αναλάβει έ-
κανε μεγάλες προσπάθειες
για να εξυπηρετήσει τους α-
γαπητούς του ενορίτες.

Αξέχαστο θα μου μείνει το
φλογερό και γεμάτο πατριω-
τισμό κήρυγμα του στις 26 Ι-
ουλίου 1974 ημέρα της Αγίας
Παρασκευής που παληγορίζε-
ι ο Ανθρακίτης με την εισβολή
των Τούρκων στην Κύπρο,
καυτηριάζοντας τον Αττίλα
και επιμνημονεύοντας τους κατοί-
κους καθότι είχε προηγηθεί
επιστράτευση.

Τελευταία όμως έχασε το
φως του και αναγκάστηκε ν'
αποσυρθεί από την ενεργό
δράση οπότε άρχισε το μεγα-
λο δράμα γι' αυτόν, αφού
γνώριζε τον κόσμο μόνο από
τα χαρακτηριστικά της φα-
νής. Ας μπορούσα να ξαναδώ
τα χωριά και τον κόσμο μου
έλεγε με νοσταλγία και εσυ-
κινετο ενθουσιάζοντας διάφορα
περιστατικά.

Αξίζουν έπαινοι στην πιστή
του προσυτέρα που του συ-
μπαραστάθηκε, μέχρι την
τελευταία του πνοή. Χέρι με
χέρι τον γύριζε στην μεγάλη
προσπάθεια που έκανε για το
υπόλοιπο της ζωής που θα του
χάριζε ο Θεός. Η προσυτέρα
δεν ήταν από τις γυναίκες που
τρόμαζε μπροστά στις δυ-
σκολίες της ζωής. Το είχε πά-
ρει απόφαση.

Στην νεκρώσιμη ακολουθία
χοροστάτησε ο πρωτοσύγγε-
λλος της Ιεράς Μητροπόλεως
Ιωαννίνων όπου στην επική-
δειο ομιλία του αναφέρθηκε
στο ανθρωπιστικό και Χρι-
στιανικό ήθος που διέκρινε
τον παπα - Στέφανο.

Παρευρέθηκαν ακόμη όλοι
οι χωριανοί του, κάτοικοι των
γύρω χωριών. Στεφάνι κατέ-
θεσε και ο Εκπολιτιστικός
Σύλλογος Ανθρακίτης. Λόγοι
άνωτεροι των δυνατοτήτων
τους δεν επέτρεψαν να παρευ-
ρεθούν και άλλοι, όπως και
στον υπογράφωντα. Ίσως με-
ρικοί να μην το μάθανε έγκαι-
ρα. Ας μας συγχωρέσει ο πα-
πα - Στέφανος που πάντα ήταν
καλός με όλους.

Οι Ανθρακίτες δε λησμο-
νούν και δε θα λησμονήσουν
ποτέ ότι καθ' όλη τη διάρκεια
της πολυχρόνης προσφοράς
του σαν εφημέριος του χωριού
είχε περιβάλλει με μεγάλη
στοργή όλους τους κατοίκους.
Ευγνώμονες θα είμαστε πάν-
τα για όσα μας πρόσφερε.

Ο εν Υψίστοις Κύριος ας
του χαρίσει την ανάπαυση με
τους δικαίους και ας παρηγο-
ρήσει την προσυτέρα, τα παι-
διά του και τις οικογένειές
τους.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΖΩΚΑΣ
Ανθρακίτης

ΑΠ' ΤΗΝ ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ

(ΣΤΝΕΧΕΙΑ από τη σελ. 1)

Κάτι άλλο που «χτύπησε»
άσχημα σε πολλούς, ήταν η
απόφαση του Δ.Σ. του Συν-
δέσμου, να μην επιτρέψει στα
χορευτικά των χωριών που
χρησιμοποιούσαν την αίθου-
σά του, να συνεχίσουν εκεί
τις προδές τους.

Γιατί αυτό το εξωπέταγμα
κύριοι! Τα οικονομικά των
διαφόρων συλλόγων δεν επι-
τρέπουν την πολυτέλεια, την
νοίκιαση αίθουσας για τα χο-
ρευτικά τους. Η δικαιοσύνη
ότι πολλά χορευτικά ζητούν
την αίθουσα, δεν νομίζουμε
ότι ευσταθεί. Τι πρόβλημα θ'
αντιμετώπιζε η αίθουσα, αν

συμφωνούσαν τα χορευτικά
να μοιράσουν τις μέρες και τις
ώρες; Θέμα καθαυτότητας;
Με μια συνεννόηση των εν-
διαφερομένων συλλόγων θα
λυνόταν το πρόβλημα. Θέμα
ζημιών; Μ' ένα πρακτικό υ-
πογραμμένο απ' τους ενδιαφε-
ρόμενους που θ' αναλάμβαναν
από κοινού την ευθύνη για
οποιαδήποτε ζημιά, πάλι θα
λυνόταν το πρόβλημα. Προς
λοιπόν αυτή η «ανεγκέφα-
λη» θα τη χαρακτηρίζαμε, α-
πόφαση;

Τέλος θα θέλαμε να επιστή-
σουμε την προσοχή του Δ.Σ.
του συνδέσμου, στον τρόπο
διακροαίωσης της αλληλο-

Ο ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Πιστοί πλέον στο έθιμο του
ετήσιου αποκριάτικου χορού
δεν μπορούσαμε φέτος να μην
τον διοργανώσουμε. Έτσι οι
Δικορφιώτες της Αθήνας και
των Γιαννίνων έκαναν τον χο-
ρό τους τις δεύτερες Απόκρι-
ες.

Στα Γιάννινα, στο εξοχικό
κέντρο «ΔΕΙΛΙΝΑ» και με
τους ήχους του κλαρίνου του
Λευτέρη Σαρρέα, έγινε το
Σάββατο 28 Φλεβάρη, ένα
πραγματικό ξεφάντωμα, με
πολύ κόσμο και κέφι. Ενθα-
ρτυντικό και αισιόδοξο μήνυ-
μα, η μεγάλη συμμετοχή κυ-
ρίως των χωριανών μας, που
δημιούργησε αδιαχώρητο στο
κέντρο, φτάνοντας τα 200 ά-
τομα. Ωραίο φαγητό -μέχρι
και παπαδιά προσφέρθηκε-
κέφι πολύ, χορός που καλά
κρατούσε, έστω και στριμωγ-
μένα, μέχρι τις πρώτες πρωί-
νές ώρες. Τον χορό άνοιξε το
παιδικό χορευτικό μας, που
παρουσιάστηκε ακόμα μια φορά
για την εκτελεστική του δει-
νότητα, και συνεχίστηκε με
τον καθιερωμένο πλέον στα
Δικορφιώτικα γλέντια χορό
του δασκάλου Λάζαρου Λέ-
κου, για να φτάσει απ' αποκο-
ρύφωμά του με τ' ανεπαύλη-
τητα γλέντια στις πρωινές ώ-
ρες του Βασίλη Μητσόπουλου.

Αλλά και η Αθήνα δεν πήγε
πίσω. Η επιτροπή Αθηνών του
συλλόγου μας, παίρνοντας
στα ζεστά το ρόλο της, ξεκί-
νησε μια σειρά εκδηλώσεων,
που άρχισε με την πίττα, συ-
νεχίστηκε με τον χορό, κι έ-
πειτα συνέχεια. Μ' επικεφαλής
την ακούραστη Πόπη Φανού,
ακολουθούμενη από τα δυο
άλλα μέλη της επιτροπής,
Χρήστο Τούλα και Βαγγέλη
Μητσόπουλο, ξεκίνησε έναν α-
γώνα δρόμου, λόγω χρόνου,
για τη διεργάνωση του χο-
ρού. Κι εδώ θα πρέπει να πού-
με, ότι η επιτροπή Αθηνών
χρηιάζεται την στήθα και την
συμπαραστάση όλων, για να

να μην πέσει σ' αδράνεια. Και
θα πρέπει να ξεχάσουμε τον
Σπύρο Βλάχο, που σ' όλες τις
εκδηλώσεις είναι κύριος θεη-
θός και συμπαραστάτης της
επιτροπής Αθηνών, και του α-
ξίζουν συγχαρητήρια. Και θα
πρέπει να μέσουμε μερικούς,
που θεώρησαν τον Πειραιά,
όπου έγινε ο χορός, σαν τόπο
παρακατιανό και δεν ήρθαν
στην εκδήλωση. Πρέπει όλοι
μας να έχουμε υπόψη μας, ότι
η επιτροπή Αθηνών, μέσα στα
στενά χρονικά πλαίσια που εί-
χε, κινήθηκε με γνώμονα το
συμφέρον του συλλόγου και
τίποτα άλλο. Και μην ξεχνάμε
ότι πρώτη φορά διοργανώθη-
κε χορός στην Αθήνα. Και απ'
ότι γνωρίζω, είναι ο τρίτος
Ζαγορισις σύλλογος, μετά
την Καλωτά και το Σκαμνέ-
λε, που διοργανώνει χορό
στην Αθήνα.

Η διοργάνωση του χορού έ-
γινε σ' ένα συμπαθητικό κέν-
τρο του Πειραιά, όπου κάτω
από τους ήχους της ποικίλης
μουσικής ορχήστρας, οι χω-
ριανοί μας γλέντησαν με την
ψυχή τους. Η διοργάνωση πέ-
τυχε απίστευτα, και πέρα από
κάθε προσδοκία. Η προσέλευ-
ση ήταν πολύ μεγαλύτερη απ'
ότι οι υπολογισμοί έλεγαν,
φτάνοντας τα 120 άτομα. Βέ-
βαια μας έλειπε το κλαρίνο.
Η αρχή όμως έγινε. Η πείρα
αποκτήθηκε. Και η αισιοδοξία
για μια καλύτερη διοργάνωση
του χορού, φάλασσε μέσα μας.
Η επιτροπή Αθηνών, μέσα απ'
αυτές τις γραμμές, θέθελε να
ευχαριστήσει όσους συμπα-
στάθηκαν στη διοργάνωση του
χορού, και σ' όλους όσους πα-
ραβρέθηκαν σ' αυτόν. Και να
ευχαριστήσει ειδικότερα τους
χωριανούς μας, Κασσιάνη Κα-
ραμάνη, Αφούς Τσούγια, Πάπη
Κοτσιλίδη για τις με-
γάλες αξίες προσφορές τους
για τη λαχειοφόρο αγορά που
έγινε στον χορό.

Και του χρόνου!

Θα ήθελα να σας πω πως θα έ-
χουμε σ' επαφή μαζί σας, με
τους άλλους συλλόγους, χο-
ρευτών της περιοχής μας. Στα
γραφεία σας θέλουμε πάντα
μια πινακίδα που λέει: «Τοί-
τη — Παρασκευή 9-12».

Μα ποιος μπορεί, κύριοι,
να έρθει αυτή την ώρα που ό-
λοι δουλεύουν; Κι ακόμα, για-
τί η Ένωση δεν ενημερώνει
συλλόγους, κοινωνίες για την
δραστηριότητά της αν υπάρ-
χει; Γιατί είναι ξεκομμένη α-
πό τους υπόλοιπους φορείς;

Ο Υπεύθυνος Έκδοσης
Δ. Π.

Η Νίτσα τ' Ζάνα η οδοντογιάτρός

Γράφει ο Φίλιππος Σακελλαρίου
Οδοντογιάτρός

Όσοι από μας έχουν το θλιβερό προνόμιο του γήρατος, καλή είναι να γράψουν στην εφημερίδα μας τις αναμνήσεις της παιδικής ηλικίας στο Δίκωφο, ή τις αφηγήσεις των πατεράδων των. Έτσι οι νεώτεροι θα μάθουν πώς ζούσαν οι χωριανοί μας τον καιρό της ακμής του χωριού, και θα υπάρχουν γραπτές μαρτυρίες για τους μεταγενέστερους.

Γιατί πρέπει να ομολογήσουμε ότι δεν ξέρουμε τίποτε για την Ιστορία του χωριού μας εδώ και 100 χρόνια, και τούτο γιατί δεν υπάρχει κανένα γραπτό κείμενο.

Μ' αυτές τις σκέψεις αποφάσισα κι εγώ να γράψω την Ιστορία της Νίτσας τ' Ζάνα της οδοντογιάτρου του χωριού μας.

Θα ήμουν 6 ή 7 χρόνων, δηλαδή πριν 65 χρόνια. Η Νίτσα, μια μεσοκόπη γυναίκα είχε κληρονομήσει από τον πατέρα της δυο οδοντάγριες, και όχι οδοντάγριες που τις λέμε εμείς οι οδοντογιάτροι. Και τις έλεγαν οδοντάγριες γιατί ήταν πολύ άγριες.

Τα έσοδα της οικογένειας Ζάνα ήταν πολύ περιορισμένα, ένα χωράφι για βόζα, έβγαζε δεν έβγαζε το ψωμί της χρονιάς, έναν κήπο, ένα αμπέλι και λίγες γίδες και κότες.

Για να κάνει τότε μια οικογένεια μια τσαντίλα τυρί, έπρεπε να μαζεύει το γάλα δυο μήνες και θα χαλούσε, γι' αυτό στη γειτονιά στον πέρα μαχαλά σμίγαν τα γάλατα. Όλη η γειτονιά πήγαινε για πέντε μέρες το γάλα σ' ένα σπίτι, ώστε να μαζεύεται κάποια ποσότητα για να κάνουν λίγο τυρί.

Μ' αυτές τις συνθήκες η διαβίωση ήταν δύσκολη, γι' αυτό και η Νίτσα χρησιμοποιούσε και τις οδοντάγριες όταν υπήρχε πελατεία.

Οι περισσότεροι Δικορφίτες πήγαιναν στα Γιάννινα στον Ειώρα τον Οδοντογιάτρο, που φορούσε σκληρό μαύρο καπέλο και δελάδα, μόνιμη όμως πελατεία της Νίτσας ήταν οι βλάχοι.

Μεγάλα τοιελιγκάτα ήταν τότε στα βουνά μας. Μεγάλες οικογένειες μ' έναν αγρό, ο Χαρδαλιάς στα έλατα, οι Μπονδοβάνοι στα Ριζανά, πλούσιοι πάνω από χίλια πρόβατα ο καθένας.

Τις αρρώστιες οι βλάχοι τις

αντιμετώπιζαν με πρωτόγονα μέσα εμπειρικά.

Για τα δόντια όταν οι πόνοι ήταν αφόρητοι και η σκάρφη δεν έκανε τίποτε, κατέφευγαν στη Νίτσα.

Έτσι ένα πρωινό έφτασε στη Νίτσα ένα καραβάνι από βλάχους και βλάχες, με οχτώ αλογα φορτωμένα πεσκέσια για τη Νίτσα.

Μια βλάχα κοπέλα 17 χρόνων μαντηλοδεμένη στα μάγουλα ήταν η άρρωστη. Την συνόδευαν βλάχοι για να κρατούν γερά χέρια και πόδια και βλάχες που θα δίνουν κουράγιο την ώρα της εξαγωγής.

Η μάνα της Νίτσας, η Φροσίνη, μια καλοκάγαθη γυναίκα ήταν η βοηθός της Νίτσας. Αντίθετα, η φυσιογνωμία της Νίτσας είχε αγριέψει από την αγριότητα του επαγγέλματος. Όπως θα θυμούνται οι συνομήλικοί μου, αλλά και νεώτεροι, η Νίτσα ήταν μελαχροινή με ελαφρό χνούδατο μoustάκι, δλοσούρη και αιχμηρή πάντοτε.

Τη βλέπαμε εμείς παιδιά και μας έπιανε φόβος. Δεν ήταν μικρό πράγμα να βγάζεις δόντια ανένδοτα, ακοιμήτητα δηλαδή, χωρίς αναισθησία, χρειάζονταν μεγάλη σκληρότητα, γι' αυτό και η Νίτσα, παρ' ότι ήταν καλή γυναίκα, είχε προσαρμιστεί σ' αυτήν την απαραίτητη σκληρότητα του επαγγέλματος.

Εμείς τα παιδιά της γειτονιάς, από την εξόπορτα παρακολουθούσαμε αυτή τη μακάβρια χειρουργική επέμβαση.

Η Νίτσα έριξε μια διακριτική ματιά στα αλογα με τα πισκέσια, τσαντίλες με τυρί, βούτυρο κι αγνά σωστός θησαυρός, κι αμέσως πήγε στο κελάρι του μοναριού να πάρει την οδοντάγρια εκεί την έβαζε πάντοτε, δεν μπορούσε να δώσει καλύτερη θέση για τον τέτανο.

Η βλάχα ακουμπούσε το κεφάλι της στο στομάχι της Φροσίνης που το κρατούσε ακίνητο με τις δυο παλάμες της. Βλάχοι κρατούσαν χέρια και πόδια, και οι βλάχες έδιναν κουράγιο.

Η Νίτσα αρχεί να έπιανε το δόντι με την οδοντάγρια, από εκεί και πέρα δεν το άφηνε ποτέ γιατί θα χάνονταν ο θησαυρός.

Έκανε μια κίνηση η Νίτσα προς τα οπίσω τραβώντας

Ο ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

«Μεθόδιος Ανθρακίτης»
και οι εκδηλώσεις του

Το Σάββατο θράδυ στις 21.2.87 στο κέντρο «ΟΑΣΗ», ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος του χωριού μας πραγματοποίησε τον ετήσιο χορό του για τα μέλη του τούς Ανθρακίτες αλλά και τους φίλους του Ανθρακίτη.

Ήταν μια πάρα πολύ ωραία θραυδά γι' αυτούς που την παρακολούθησαν, περίπου 200 άτομα. Το Ζαγορίσιο συγκρότημα του Λευτέρη Σαρρέα άρχισε το γλέντι με τον σκοπό (ποταμιά). Οι πάντα ωραίοι παραδοσιακοί χοροί υποκρέωνουν όλους τους παρευρισκόμενους να συμμετέχουν στο πραγματικά Ζαγορίσιο γλέντι.

Στον χαιρετισμό που απηύθυνε ο πρόεδρος του Συλλόγου Βασ. Τζίμας ανέφερε εκτός των άλλων ότι ο Σύλλογός μας δεν ιδρύθηκε από προσωπικές φιλοδοξίες αλλά για την πολιτιστική ανάπτυξη του χωριού, πράγμα το οποίο έχει αποδείξει μέχρι σήμερα με έργα και ίσως αυτό ήταν μια αποστοματική απάντηση σε ορισμένους καλοθελητές, μέλη του Συλλόγου, απόντες όμως από την ωραία αυτή εκδήλωση.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου ήταν επί ποδός για την καλύτερη εξυπηρέτηση των καλεσμένων αλλά και όλοι οι Ανθρακίτες προσπαθούσαν να εξυπηρετήσουν τους φίλους του χωριού μας με μεγάλη ευγένεια πράγμα για το οποίο χαρακτηρίζεται το χωριό αλλά και η αγάπη μεταξύ μας, μεταξύ των Ανθρακίτων (Ζαγορίσιων) στοιχεία απαραίτητα για να μπορέσουμε να συντηρήσουμε τα παλαιά για να γνωρίσουμε στις ερχόμενες γενιές στο μέλλον.

Το χορό μας τίμησαν με την παρουσία τους το Δ.Σ. του Συνδέσμου Ζαγορισιών, ο πρόεδρος Φραγκάδων, ο πρόεδρος και Κοινοτικοί Σύμβουλοι Καλωτάς, ο Αντιπρόεδρος Δικόρφου, Κοινοτικοί Σύμβουλοι Διποτάμου και κάτοικοι των γύρω χωριών.

Όλοι οι συγχωριανοί και φίλοι μας ευχαρίστησαν για την ωραία θραυδά και μας ευχήθηκαν πάντα πρόοδο και προκοπή με το ίδιο πνεύμα για το καλό του χωριού μας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 1.3.1987

Δεν σταμάτησε όμως ο Σύλλογος του Ανθρακίτη τις Αποκριάτικες εκδηλώσεις του με το χορό στις 21.2.1987. Την Κυριακή της τυροφάγου εναζωντάνεψε το έθιμο της τζαμάλας στο χωριό. Οι περισσότεροι διαμένοντες στα Γιάννινα από το Σάββατο το θράδυ και άλλοι την Κυριακή το πρωί πήγαν στο χωριό. Στην μετακίνηση βοήθησε και ο Σύλλογος (για όσους δεν διέθεταν Ι.Χ.). Από νωρίς άρχισε η συγκέντρωση των ξόλων και άλλοι στέλνουν την τζαμάλα όπως εκείνα τα χρόνια τα παλαιά. Όλοι μικροί και μεγάλοι βοήθησαν για να φτιάξουν με ότι καλύτερο μπορούσαμε. Μόλις άρχισε να σουρωάνει αφού κτυπήσαμε την κομπάνα της εκκλησίας, πράγμα που σημαίνει ότι όλα είναι έτοιμα, έφτιαγε το κακό αεράκι.

Η Νίτσα είχε κάνει το καθήκον της και είχε πληρωθεί γι' αυτό.

(ΣΤΕΝΕΧΕΙΑ στη σελ. 5)

ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Του Γιάννη Οικονόμου

Παίρνοντας αφορμή από σχόλιο του περασμένου φύλλου της εφημερίδας μας, αποφάσισα να γράψω με λεπτομέρειες την ιστορία με τους Γερμανούς και πως δεν κάηκε το χωριό μας, για να μαθαίνουν και οι νέοι.

Όλα τα χωριά, όπως και το δικό μας, εξ αιτίας της φασιστικής κατοχής, ήταν οργανωμένα στην αντίσταση, είτε στο ΕΑΜ, είτε στο ΕΔΕΣ. Το χωριό μας ήταν στη ζώνη του ΕΑΜ. Από κει μάθαμε ότι οι Γερμανοί θα κάνουν εκκαθάριση των ανταρτών του ΕΛΑΣ στο Ζαγόρι.

Τον πρώτο ρόλο στη σωτηρία του χωριού μας, τον έχει ο κ. Λευτέρης Γεώργιος, που ήταν αξιωματικός της χωροφυλακής Γιαννίνων, και που μας έστειλε επτά με δέκα ταυτότητες. Αν δεν είχαμε ταυτότητες δεν θα καθάμασταν στο χωριό μας. Εμένα και τον Δημήτρη Κάλλο μας επιστράτευσαν να συνοδεύσουμε τους αξιωματικούς Κρις και Έντεν, που συναντηθήκαμε στο μύλο της Καλωτάς και ήμασταν μαζί τους δώδεκα μέρες, και μετά θεωρηθήκαμε η Καλωτά με θύματα.

Στο χωριό μας, ψηλά στο Μισοκέλι, αριστερά της Ράχας, υπήρχε φυλάκιο του ΕΛΑΣ, με τηλέφωνο και όπλα, με μόνιμο αντάρτη. Κατεβαίναμε στο μοναστήρι της Στουπάνας, απ' όπου παρακολουθούσαμε τ' αυτοκίνητα που πήγαιναν στα σύνορα, και τηλεφωνούσαμε στο Τσεπέλοβο για το αρχηγείο της Μέσης Ανατολής. Όταν υπήρχε κίνδυνος, με διαταγή του ΕΛΑΣ, φεύγαμε από το φυλάκιο με το τηλέφωνο και τα όπλα, κι οι Γερμανοί που ερχόταν αιφνιδιαστικά δεν εύρισκαν τίποτα.

Η Μανασσή και η Καλωτά θαλλάζαν από τα αεροπλάνα με πολυβόλα. Γνωρίζαμε όλα τα χωριά ότι οι αντάρτες είχαν αποχωρήσει, και ότι δεν υπήρχε περίπτωση να σκοτωθεί κάποιος Γερμανός. Οι Καλωτάδες και οι Μανασσιώτες όμως, επειδή είχαν προηγουμένως με τους Γερμανούς, έφυγαν απ' τα χωριά και πήγαν και κρύφτηκαν, και παρακολουθούσαν από μακριά τα σπίτια τους να καίγονται. Ευτυχώς, δεν σκότωσαν κανένα Γερμανό, γιατί αλλιώς θα καίγανε και το χωριό μας.

Το ευτύχημα για το χωριό μας ήταν, ότι όλοι μεταξύ μας ήμασταν αγαπημένοι, άσχετα τι πιστεύαμε ο καθένας. Και επειδή είχαμε και τις ταυτότητες εμείς που μέναμε στην Αθήνα, αποφασίσαμε και δώσαμε το λόγο μας, να καθήσουμε στο χωριό και να μην φύγουμε να κρυφτούμε. Γιατί ήταν διαταγή του Χίτλερ, να μην καίγονται τα χωριά, όταν οι κάτοικοι ήταν παρόντες.

Υποδεχτήκαμε τους Γερμανούς, μπροστά ο παπάς, ο Μπασιμάνθος, Λέκκος Σάββας, Κοντογιάννης Λάζαρος, Μπουλτζάτης Χριστόδουλος, και όλοι το χωριό, εκτός από τα γυναικόπαιδα που έμειναν κρυμμένες στο χωριό. Μετά των Γερμανών υπήρχαν και Ρουμάνοι και συνεννοήθηκαν με τους χωριανούς που ήξεραν τα Ρουμάνικα. Περικύκλωσαν το χωριό, κι έδωσαν διαταγή να συγκεντρωθούν οι κάτοικοι στο μεσοχώρι, όπου έγινε έλεγχος στις ταυτότητες. Χώρισαν τους γέροντες και τους νέους, κι ένας αξιωματικός Γερμανός πήγε να τον παπα-Σταύρο στην εκκλησία για έλεγχο ασφάλειας, και μας έκλεισαν στην εκκλησία, εκτός από καμιά δεκαριά άτομα που τα κράτησαν για να τους εξυπηρετούν.

Θυμάμαι, πηγαίναμε σπίτι τον Πατέα, ο Τόλης Μπουλτζάτης, ένας Ρουμάνος αξιωματικός κι εγώ. Κι ο αξιωματικός έδειξε το χάρτη, όπου το χωριό μας ήταν σημαδεμένο για φωτιά. Στην εκκλησία περιμέναμε τι θα γίνει, τι θα πει ο ασύρματος. Μας άφησαν πριν ημερώσει και κάθισαμε να περιμένουμε. Από κει βλέπαμε τα χωριά των Ριζών και την Καλωτά και Μανασσή να καίγονται.

Οι Γερμανοί έφυγαν από το χωριό μας με τα ζώα φορτωμένα από πλιάτσικο, και σπίτι την Μανασσή ερχόταν η ομάδα των Γερμανών που καίγαμε τα χωριά. Γεμάτοι αγανάκτηση και θυμό, ήρθαν να συνεχίσουν την εξέλιξη που θάχε το θέλημα. Οι Γερμανοί φτάνοντας στα αλώνια του Παπαγιάννη όμως, έστησαν και πήραν το δρόμο για τα Γιάννινα.

Αμέσως γυρίσαμε όλοι στο χωριό, ανακουφισμένοι που το χωριό μας δεν κάηκε, κι εμείς ανέπαφοι ανάμεσα σ' άλλα ρημασμένα απ' τη φωτιά χωριά.

Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ κ. Ε. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ο κ. Ευάγγελος Μητσόπουλος, σαν πρόεδρος της Ε.π.τροπής Αθήνας του Συλλόγου μας, προσφώνησε τους χωριανούς και φίλους στο κέντρο, όπου δόθηκε ο αποκριάτικος χορός μας, με τα παρακάτω λόγια:

Αγαπητοί χωριανοί Δικορφιώτες, Είμαι βέβαιος ότι απόψε στη γιορτή του χωριού, φέρουμε όλο το κέφι σας, σκορπίζοντάς το σ' ένα μεθύσι χαράς.

Όπως ο κισσός δεν μπορεί να ζήσει χωρίς το δέντρο που αγκαλιάζει, έτσι κι εμείς δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς τις αναμνήσεις του χωριού, του ωραίου Δικορφου, με τον πεντακάθερο αέρα του, με τα κρυσταλένια του νερά και τον παχύ ίσκιό από το πλάτανι στο μεσοχώρι, που είναι μοναδική σ' όλα τα Ζαγοροχώρια.

Έτσι κι εμείς οι ξενιτεμένοι του χωριού που θριασκώμαστε στο λεκανοπέδιο της Αττικής, αποτελούμε τον κισσό αγκαλιάζοντας το χωριό. Το χωριό όσο μπορούμε κοντά στο σύλλογο που είναι μια οάση μέσα στην καρδιά μας, και ακούμε τους χτύπους με την ζωντανή εφημεριδούλα μας. Και εδώ στην Αθήνα χτυπάει η καρδιά του χωριού, αλλά η συμβολή μας πρέπει να είναι ουσιαστική.

Νομίζω λοιπόν: «η μητέρα της γης είναι το χωριό». Πολύ λοιπόν χωριανοί έχουν προσφέρει για το χωριό. Κι εδώ θα σταματήσω στον ξενώνα του κ. Οικονόμου. Είναι ένα στάσιμα για όλη τη γύρω περιφέρεια και ειδικά για το χωριό μας δίνοντας στον επισκεπτή, χωριανό ή ξένο, τον καθαρό αέρα, τα κρύα νερά, την καθαριότητα του ξενώνα, αλλά και την πρόθυμη περιποίηση του ζεύγους Οικονόμου.

Το χωριό όπως ξέρετε όλοι παρουσιάζει δυο εικόνες. Το χειμώνα με τους ελάχιστους κατοίκους, αναπαύει τις πλάνες, τους καύμους και τις αναμνήσεις. Και το καλοκαίρι, που σταματά το δράμα, όταν πηγαίνουμε εμείς και δίνουμε ζωντάνια σ' ένα μεθύσι χαράς, στην ωραία με τα πελώρια πλάτανι. Γι' αυτό είναι χρέος μας, περὶ χρόνος θάλαγα, να συνεχίζουμε όλοι στο χωριό μας, για να του δίνουμε αυ-

τή την ζωντάνια, να του δίνουμε μια ανάσα, μια παρηγοριά για τον χειμώνα που θ' ακολουθήσει. Γι' αυτό σας καλώ όλους, αγαπητοί μου χωριανοί, να δώσουμε το μεγάλο μας ραντεβού το καλοκαίρι στο χωριό μας, κάτω από το θαύτο ίσκιό του πλάτανου.

Καλή διασκέδαση

Ο «Μεθόδιος Ανθρακίτης» και οι εκδηλώσεις του

Συνέχεια από σελίδα 4

μετα των Απόκριων. Το Δ.Σ. είχε προμηθευτεί με αρκετό κρασί και μεζέδες και πρόσφερε σε όλους που παρευρέθηκαν εκεί. Άρχισε το γλέντι και ο χορός από όλους με κρούς και μεγάλους. Αρκετοί μασκαρεμένοι ομόρφαιναν την εκδήλωση με τα αστεία τους. Αργότερα τραγουδήσαμε και χορέψαμε όλοι μαζί σαν μια παρέα με πρώτο και καλύτερο τον ΤΟΛΗ (Λούσια) ΣΤΑΜΟΥΛΗ που θυμάται όλα τα παλιά τραγούδια.

Το γλέντι και το κέφι διατηρήθηκε μέχρι τις πρωινές ώρες οπότε ευχόμενοι και αντευχόμενοι όλοι καλή σαρακοστή τελειώσαμε την πρώτη αλλά και τόσο ωραία εκδήλωση στο χωριό. Οι μόνιμοι κάτοικοι μας ευχαρίστησαν και μας έδωσαν χίλιες ευχές για τη χαρά που τους δώσαμε.

Μοναδικόι απόντες ο Πρόεδρος και το Κοινοτικό του Συμβούλιο. Ίσως να μη συμφωνούν και να μη θέλουν στο χωριό εκδηλώσεις και έργα από το Σύλλογο πράγμα που μας έχουν επενδύσει με τη στάση τους και με τη συμπεριφορά τους. Είναι πραγματικά λυπηρό. Ξεχνούν όμως ότι ο Επικλ. Σύλλογος είναι ο μόνος πολιτιστικός φορέας του χωριού μας.

Εμείς όμως όλοι οι άλλοι θα συνεχίσουμε την μεγάλη προσπάθεια που ξεκινήσαμε εδώ και αρκετά χρόνια με αντικειμενικό σκοπό την πρόοδο και την ανάπτυξη του χωριού μας.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΖΟΚΑΣ
Ανθρακίτης

Αναμνήσεις απ' το χωριό ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γράφει ο Τόλης Σακελλαρίου

και άλλα

Στο φωτογραφικό μου αρχείο βρήκα μια φωτογραφία παιδική από το χωριό, που δημοσιεύω. Τρεις φιλενάδες στην εξώπορτα του σπιτιού ποζάρουν στον φακό μου. Μ' όλη την τυραννική κόπωση και την διαβίωση εκείνης της εποχής, πολλές απ' τις γυναίκες του χωριού μας ξεπερνούσαν τα ογδόντα χρόνια της ζωής. Περισσότερο από πενήντα χρόνια θα πέρασαν από τότε, αλλά διατηρώ και των τριών πολύ

μας.

Στο μέσο της φωτογραφίας είναι η Μόσχω Πούρλη. Κοντούλα, μ' ένα περπάτημα που έμοιαζε με της χήνας. Αυτή τη γυναίκα, απέναντι από το σπίτι μας, ποτέ δεν θυμάμαι στο χωριό να καθγαδίζει με κανέναν. Δεν της άρεγε και τόσο η αγροτική ζωή. Πού την άκουγες, πού την έβλεπες, στην αυλόπορτα του σπιτιού της. Της άρεγε ο χορός, έστω και με τραγούδι και προχει-

ρίσaina, που πάντοτε αυτή θα στούσε και το κομπόδεμα με την είσπραθη. Πολύ αγαπημένο ζευγάρι, μεγάλωσε κι ανάθρεψε πολυμελή οικογένεια που διέπρεψε στο χωριό μας. Ας μου επιτραπεί εδώ να μνημονεύσω τον αξέχαστο Νίκο Πούρλη, τον φλογερό Δικορφή, που είχαμε το κυνηγετικό πάθος και αλωνίζαμε τα βουνά.

Η τρίτη στη φωτογραφία είναι η Νίτσα του Ζάννα. Βα-

★ Πέθανε τον Φλεβάρη στο νοσοκομείο στα Γιάννινα, ένας από τους λίγους εναπομειναντες κατοίκους του χωριού, ο Σάββας Σακελλαρίου. Σ' όλους τους συγγενείς του, εκφράζουμε τα συλληπητήριά μας.

★ Πέθανε στην Αθήνα, ο παππας - Στέφανος Τσιαπλής, από το Στολοδό. Τα συλληπητήριά μας σ' όλους τους δικούς του.

★ Αγοράκι έκανε η κόρη του προέδρου του Στολοδού Λευτέρη Παπαγιαννοπούλου, Μαριγούλα. Στους γονείς του, αλλά και στον ευτυχισμένο παππού, τις καλύτερες ευχές μας.

★ Τελικά κάπου αδικήσαμε το κοινοτικό συμβούλιο στο προηγούμενο φύλλο μας για το γεφύρι του Στάθη. Την υπόθεση ανάλαβε ο Τάσος Μητρόπουλος, κοινοτικός σύμβουλος, και όπως μας είπε το γεφύρι θα σωθεί σίγουρα. Απλώς περιμένουμε τον Απρίλη οπότε θα θγάλει η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων τα κονδύλια για τα έργα που θα εκτελέσει. Και σίγουρα ένα απ' αυτά θάναι το γεφύρι. Ίδωμεν και μακάρι.

★ Και μια και προς το παρόν ρυθμίστηκε το θέμα του γεφυριού, δεν κοιτάτε παιδιά τι γίνεται και με το θέμα των τηλεφώνων;

★ Ενημέρωση από το κοινοτικό συμβούλιο δεν έχουμε σ' αυτό το τεύχος, γιατί δεν έγινε καμμία συνεδρίασή ου εξ αιτίας των δυσμενών καιρικών συνθηκών.

ΤΑΚΗΣ Π.

έντονα στην μνήμη μου τη φυσιογνωμία τους.

Η πρώτη απ' αριστερά στην φωτογραφία είναι η Άννα Χρόνη, λεγόμενη «Μπουρντάρω». Είχε μια κοπέλλα, την Λευκοθέα, μ' ένα παιδί, τον Γιαννακούλη, και της Φωφώς η αξέχαστη Αννούλα. Άντρας της Μπουρντάρως ήταν ο Γιάννης. Ένας πολύ ψηλός φαλακρός. Τον έφτασα εγώ να διατηρεί φούρνο στο χωριό μας. Τότε το χωριό είχε 1000 περίπου άτομα και 4 μαγαζιά. Πολλοί χωριανοί μας λαχταρούσαν όταν έβλεπαν τις ολόασπρες φραντζόλες ν' αχνίζουν στον φούρνο του Μπουρντάρη. Το άσπρο ψωμί ήταν πολυτέλεια μεγάλη για το χωριό. Ψωμί ζυμώναμε στα σπίτια μας από ντόπια σιτάρι, «σμιγό», θρίζα ή καλαμπόκι ντόπιας παραγωγής και στον μύλο μας αλεσμένα. Η Άννα το καλοκαίρι ήταν μόνιμος κάτοικος στ' αμπέλι στα Βαρκά, ώσπου ερχόταν ο τρύγος. Ο ευλογημένος εκείνος τόπος ήταν ένας παράδεισος παραγωγής, από τον οποίο κατά κυριότητα ζούσε το χωριό

ρότητα. Κάποτε είχε αγοράσει, δεν ξέρω από πού, ένα κλαρίνο και το έδινε στον αδερφό της τον Φάνη για να μάθει. Έμπαινε η Μόσχω στο χορό, αλλά ο Φάνης μόνον δυο - τρεις φθόγγους καφκοκατάφερνε να πει. Ο Χαρίσης, ο άντρας της Μόσχως, ψηλός, σωματώδης, μαέστρος στην κατασκευή του άσπρου χαλβά. Στα πανηγύρια, 20 Μάη στον Αη - Νικόλα και στις 25 Μάη στον Αη - Γιάννη, ο χαλβάς ήταν ο στόχος και η επιθυμία όλων μας. Μια ταλαντευόμενη ζυγαριά που την κρατούσε στο αριστερό του χέρι, έκοβε κι έδινε τον χαλβά και τον τοποθετούσε σε μεγάλα ολοπράσινα πλατανόφυλλα! Σίγουρα εκείνα τα φύλλα θάταν περισσότερο καθαρά από τις σημερινές λαδόκολλες. Έπαιρνες χαλβά με 2 - 3 δραχμές, γιατί είχαν αγοραστική αξία όσο έχει σήμερα το πεντακοσάριο! Η μεταφορά του χαλβά στα πανηγύρια γίνονταν με την φόρτωσή του στο μουλάρι, που το τραβούσε από το καπίστρι ο Χαρίσης. Ακολουθούσε η Χα-

θιές ρυτίδες αυλάκωναν το πρόσωπό της. Η αγροτική ζωή και ο καθημερινός μόχθος την είχαν παραμορφώσει. Για νάχουν τα γιδοπρόβατα τροφή την βαρυχειμωνιά, επειδή γέμιζαν οι καλύβες, έφτιασαν τις λεγόμενες «κλαδαριές», ένας στήλος από έλατο τριών μέτρων χωμένος στη γη, περιτυλιγόμενος με τέχνη από κλαρί, και έμοιαζε ως τη κορφή σαν πύραυλος στρογγυλός. Στην επιφάνεια για να μη μπαίνουν τα νερά, τον σκέπαζαν με φτέρες.

Η Νίτσα ήταν μαέστρος στις κλαδαριές. Αν δεν ξεκινούσε από την αρχή, ούτε μια τούφα κλαρί δεν έβγαζες από την μέση. Η Νίτσα όμως είχε και μια άλλη ειδικότητα, ήταν οδοντογιατρός. Μια τανάλια μυτερή, κατάμαυρη από σκουριά, ήταν μόνιμα τοποθετημένη στην «φρύδα» του σπιτιού της. Χωριανός βέβαια δεν πήγαινε ποτέ... Εκεί ξέπεφτε κανένας βλάκας, που δεν ήξερε τι θα πει οδοντογιατρός. Δεν θα ξεχάσω τον πόνο και το βόγγητό κάποιου

σκηνίτη, που είχε σαν μπάλια τα μάγουλα προσημένα, κατέφθασε στη Νίτσα για «εξαγωγή». Αυτή, χωρίς να ενδιαφέρεται ή να ξέρει την αιτία που προκαλούσε τον πόνο, τραβούσε ένα χαλασμένο δόντι, ή και δυο! Μια μπουκάλια με ρακί χραισμούμε για αποστείρωση. Ποια δύναμη, τι οργανισμοί ήταν αυτοί, που αντιδρούσαν σε κείνη τη φοβερή μόλυνση; Ο αδερφός μου ο Φίλιππος, οδοντίατρος, που ήταν μαθητής στο δημοτικό σχολείο του χωριού μας, θυμάται την οδοντογία της Νίτσας, αυτός είναι και ο αρμόδιος για μια τέτοια περιγραφή.